Latweeschu Awises.

Isnahk 7 reises nedeldâ. ○ 92. gada gahjums.

Maksa: Ekspedizijâ sanemot par 1 gadu . . 2 rub. 20 kap. par 1/2 gadu . . 1 „ 20 „ par 1/4 gadu . . — „ 60 „ par mehn. — „ 25 „

Maksâ pa pastu peesuhtot: par 1 gadu . . 3 rub. — kap. par 1/2 gadu . . 1 „ 60 „ par 1 mehnesi. . — „ 35 „ par 1/4 gadu . . — „ 90 „

Maksâ uz ahrsemem: par 1 gadu . . 10 rub. — kap. par 1/2 gadu . . 5 „ 80 „ par 1/4 gadu . . 3 „ 50 „ par 1 mehnesi . — „ 80 „

Sludinajumi maksâ: par sihku rakstu rind. 10 k., 1. pusê un tekstâ 30 k.

Adreses mainas maksâ 10 kap.

Numurs maksâ 1 kap.

Redakzija, Jelgawâ, Katoļu eelâ Nr. 42. **Ekspedizija**, Katoļu eelâ Nr. 40. Tel. 981. Kantoris: Rigâ, Walmu eelâ 30, Tel. 8260. Pasta kastite 286.

Nr. 289. **Treschdeen, 30. oktobrî.** **1913.**

Swarigakais no satura:

Latweeschu pilsehtas un zeetokschni 13. gadusimtenî.
Wehl par apju krastu ihpaschneekeem draudoschâm breesmam.
Schihds Mendelis Beilis attaisnots.

Latweeschu pilsehtas un zeetokschni 13. gadusimtenî.

No Leetgaleescha. Pehz referata R. L. B. Simibu Komisijas Wehstures Nodaļas sehdê.

I. Wispahrigs pahrskats.

1. Ewads.

Pastahw wehl usskats, ka mums, latweescheem, senatnê neesot bijis augstas kulturas un tikai tagad mehs sasneeguschi kulturu un attihstibu. Pa daļai mehs paschi wehl stahwam schi mahntiziga usskata walgos un tadehļ muhsu tautas muhschs firmâ senatnê isleekas mums tumschs un nepeewilzigs.

Tas tà naw.

Muhsu skatu pa daļai maldina un muhsu jehdseenus aptumscho muhsu tautas muhscha pahra pehdejee tumschee gadusimteni un ais teem mums pasuhd tautas muhscha gaischee gadi. Bet wehrgu gadi lai muhs nemaldina, tahdi bija wisâm tautam.

Tomehr ari katrs laikmets, kaut tumschs un nepeewilzigs, war buht leels, ja mehs tajâ eedsiļinajamees. Tad ari tee muhsu sentschi, kuri ar saleektu muguru, bet nesatreezamâ isturibâ isweda tautu zaur pehdejeem tumscheem gadusimteneem, israhdisees mums leeli un zeenijami. Wini ir tahdi pat waroni, kà tee, kuri agrakos laikmetos jeb latweeschu patstahwibas laikmetâ brihwi un lepnâ paschapsinâ strahdaja kulturas darbu un brunâs kalti dragaja sawus naidneekus, kas neluhgti usmahzàs. Tas bija latweeschu tautas seedu laikos.

Muhsu tautai ir bijuschi lepni, gaischi laikmeti un ais dascheem gadusimteneem wina ir dsihwojusi politisku un kulturas dsihwi ar katra laikmeta kulturas mantam.

Swarigs laikmets latweeschu tautas muhschâ ir 13. gadusimtenis, kad latweeschi ais daschadeem politiskeem un saimneezisskeem apstahkleem paschi labprahtigi peenehma Romas waru jeb pahwestu par sawu wirswaldneeku, atwehrsàs no austrumeem un stahjàs zeeschâ sakarâ ar Reetrum-Eiropu.

Te nu labpraht gribetos sinat, kà schaî laikmetâ muhsu sentschi dsihwoja.

Weena no kahdas tautas augstakàs kulturas peedewam jeb parahdibam ir pilsehtas un zeetokschni. Ja tautai tahdi ir bijuschi, tad ir weens no peerahdijumeem, ka tauta stahwejusi uz augstaka kulturas pakahpeena.

Un te kronisti stahsta, ka latweescheem senatnê bijuschi ir zeetokschni ir pilsehtas.

Ja nu tahdi bijuschi, tad swarigi sinat, kur un kahdi un zik leeli tee bijuschi.

Bet nu kronistu sinas daschkahrt ir nepilnigas un daschi kronistu mineti pilsehtu un zeetokschnu wahrdi ir issuduschi. Zaur to senatnes geografiskais stahwoklis ir palizis neskaidrs.

Atrast tahdas senatnes weetas daudz pehtneeki ir puhlejuschees, starp teem sewischki Bilensteins, kursch 1892. gadâ laida klajâ grahmatu par latweeschu tautas robescham 13. gadusimtenî. Bet Bilensteins aisskehris tikai daschas parahdibas latweeschu dsihwê un naw sewischki puhlejees apgaismot latweeschu kulturu. Par latweeschu pilsehtam Bilensteins pasneedsis loti truhzigas sinas.

Schis apzerejums — pehtijums tad nu ari grib dot atbildi uz jautajumeem, kur un kahdas bija latweeschu pilsehtas un zeetokschni 13. gadusimtenî, nostahjotees bez kahdeem aisspreedumeem uz faktiskeem, lihdz schim mas eewehroteem pamateem. Wispirms par pilsehtam un zeetokschneem jadabun wispahrigs jehdseens un pahrskats, lai tad waretu taisit slehdseenus par atsewischkàm weetam.

Sche japeesihmê, ka senâ latweeschu zeetokschna nosaukschanai latweescheem ir ihpaschs wahrds, proti pils un no pils sehtas, t. i. pee pils peederigàm apdsihwotàm mahjam zehlees pilsehtas wahrds. Bet pils wahrda jehdseens muhsu laikos ir pahrwehrtees taî sinâ, ka par pili tagad nosauz atsewischku namu, kas nepareisi, atteezibâ uz senajàm pilim, kurâs bij daudz namu. Tadehļ schaî apzerejumâ pils wahrda weetâ leetots zeetokschna wahrds.

2. Tagadne un 16. gadusimteneis.

Muhsu Baltiju apklahj tagad kà zilweku nometnes pilsehtas, meestini, muischas, zeemi un lauku mahjas. Ja ejam 350 gadus atpakaļ, uz apmehram 1560. gadu, kad Baltijâ fabruka politiskâ kahrtiba, kas bij nodibinajusês 13. gadusimtenî, tad redsam to paschu ainu: pilsehtas, meesti, muischas, zeemi un mahjas. Pee tam minetâ laikâ pilsehtas bija wehl ari zeetokschni, lihdz kamehr wehlak pahrgrosijees kara weschanas weids padarija schahdus zeetokschnus par newajadsigeem un nederigeem. Kronists Rusows 16. gadusimtena otràs puses azuleezineeks, sawâ kronikâ usskaita toreis Baltijâ schahdas pilsehtas un meestus ar zeetokschneem: Widsemê un Latgalê (abas kopâ sauktas — „Lettland"), Riga, Koknese, Zehsis, Walmeera, Ahdaschi, Salaspils, Daugawgrihwa, Dole, Itschkile, Rauna, Zehswaine, Sigulda, Leelwahrde, Aiskraukle, Smiltene, Turaida, Krimulda, Limbaschi, Aluksne, Daugawpils, Gulbene, Ludsa, Rehsekne, Nitaka, Krustapils, Straupe, Burtneeki, Trikate, Rujene, Ungurpils, Ehrgeme, Augstrosa, Muhjahni, Ehrgli, Behrsone, Kalsnawa u. t. t.

Kursemê un Semgalê: Jelgawa, Kuldiga, Kandawa, Dobele, Durbe, Wentspils, Jaunpils, Talsi, Grobina, Piltene, Rinda, Dundaga, Embote, Aispute, Bauska, Sehlpils u. t. t.

Ja salihdsinam no Rusowa usskaititàs pilsehtas un meestus ar tagadejàm, tad teekam pee ta pahrsteidsoschâ isnahkuma, ka 16. gadusimtenî Baltijâ ir bijis daudz wairak pilsehtu un meestu, nekà tagad. Daudz weetàs tikai tagad pilsehtas un meesti no jauna sahk iszeltees, kur tahdi jau bija 16. gadusimtenî. Redsams, ka toreis Baltijâ lauschu pilniba un wis-

Noslehpumainais isgudrotajs.

Romans no pehdejo gadu dsihwes.

(Turpinajums.)

— Lai sweizinata ir saule un jauna dsihwe! — Wanags gawileja: — Jauna dsihwe. Jaunu solijumu schodeen dodu schai jaunajai dsihwei, kas mani sagaida.

Un tad winsch Wizekam pirmo reis pastahstija par atrastajàm bagatibam.

— Wisas Latwijas ahres nopirkschu, bet paschi ar Ninu dsihwosim klusâ, salâ mescha widû weentuki no wisas pasaules ...

— Un juhs teescham tapsat zitads? ...

— Esmu jau tahds ... Eekschkigi ...

— Nu, waj tik tas buhs tà? ...

— Tas ir jau! ... Tizat man, ka jau ir! ...

— Es tizu ... gribu jums tizet ... Bet sargatees wilt manus sirmos matus. To grehku Augstakà Wara jums nekad nepeedos. Bet ja juhs esat miljonars, tad pildat ari miljonara peenahkumus. Juhs sinat, ka nesen atpakaļ Leetawâ nodedsa meests ...

Un nekaubams Wizekam tahlak runat, Wanags winam isbehra preekschâ weselu tschupu naudas.

— Par noschehloschanu man naw wairak klaht, — winsch teiza: — Bet atsuhtischu wehl un wehl ...

* * *

Un tàs paschas deenas wakarâ winsch dewàs meklet to, kuru tik loti mihleja, un kuras dehļ bij gataws wisu ko darit.

25. Nezereta sastapschanàs.

Tanî gadâ Urinas meestinâ stipri agri eeradàs pawasars. Saule drihz, jo drihzi peeweiza sneegu un ledu, upes uspluhda, ledus isgahja.

Un lihdz ar pawasari pilsehtinâ sahkàs jauna, moscha dsihwe. Leeta bij ta, ka apkahrtnê bij leels daudzums meschu. Pa seemu tur bij iszirsts daudz koku un tagad tos pludinaja pa upi lejup. Plostneeki, koku schkirotaji un tirgotaji stipri ween nehmàs pa maso pilsehtinu.

Un lihdz ar pawasari Urinâ eeradàs kahda jauna, slaida seeweete, bahlu seju, melnâ sehru apgehrbâ un ar melnu schkidrautu aissegtu seju.

Tà ka meestinsch bij mass un wina eemihtneeki gandrihz wisi pasina weens otru, tad seeweete melnajâ uswalkâ tuhlin krita wiseem azîs. Pee tam wina ne ar weenu nesagahjàs, neapmekleja ari retos isrihkojumus, bet dsihwoja klusi, weentuligi.

Weenigà winas pastaigaschanàs weeta bij stahwais kalns pee upes, uz kura sawâ laikâ bij stahwejis dejotajas Irenes Rasi masais naminsch.

Tur wina stundam ilgi weena pati sehdeja kraujas malâ un luhkojàs putojoschos wilnos dsiki lejâ.

Kahdu reisi, kad wina tur weena sehdeja, ta ais sewim isdsirda klusu seeweetes apgehrba tschauksteschanu un atskatijàs.

Ais winas stahweja jauna, slaida seeweete, ar tumschu deenwidneezes seju, melneem mateem un dsiļàm, melnàm azim, kurâs mirdseja sawadas skumjas.

Brihdi abas seeweetes zeeschi weena otru usluhkoja, itin kà weena otru ispehtidama.

Tad peenahzeja pasmaibija. Mihlsch un sehrs bij schis sawadais smaids. Schkitàs, ka winsch itin kà teiktu:

„Saprotu, ja, wisu saprotu!" ...

Peepeschi nepasihstamà teiza:

— E, kundsit, ko tu sche staigà! ... Tas naw labi ... Jau wairak deenas tewi sche esmu redsejusi. Ari schodeen redseju nahkam un tapehz atnahzu schurp.

— Kapehz gan lai nenahku? — seeweete melnajâ apgehrbâ jautaja pretim.

— Schi weeta ir breesmiga ... Neisprotama .. Paraugees tikai pahr malu — besdibins ar wisu waru tewi tuhlin welk lejup ... Daudzi sche ir nahkuschi sehdet un naw wairs atpakaļ atnahkuschi.

Runataja pee tam zeeschi, pehtoschi luhkojàs uz sawu pretim sehdetaju.

— Kas juhs esat? — pehdejâ jautaja.

— Ak, labak tas lai paleek, — ta skumji atbildeja: — Tu, kundsit, wehl esi jauna ... Warbuht naw labi wisu sinat ... Preeksch weeneem es esmu weenada, preeksch otreem atkal zitada ... Tikai sinu, ka sche naw labi sehdet ... Pati ari esmu sche sehdejusi un sinu, zik loti besdibenis peewelk. Gluschi kà sauz iszeetuschos sirdi lejâ dsestrajos putu palagos atdusetees ... Ak, ari es esmu daudz iszeetusês ...

— Bet juhs tatschu wehl esat tik jauna ...

— Gados — ja ... Bet sirdî weza, par daudz esmu iszeetusês. Peezus gadus nodsihwoju sche, schinî weetâ. Sche pat stahweja ari mans nams. Tagad ta wairs naw. Pati liku noplehst.

— Sche bij juhsu nams?

— Ja, kundsit. Bet nu man jaeet. Tikai sche sehdet gan naw labi ...

Seeweete melnajâ apgehrbâ wehl gribeja ko teikt, gribeja peezeltees, bet truhka spehka. Wina palika sehdam, bet otra ahtri aisgahja.

Sehdetaja bij Nina.

Pagahja nedeļa pehz schis sastapschanàs. Nina tapat, kà lihdz tam apmekleja kalnu un stundam ilgi sehdeja tur kraujas malâ, nogrimusi skumjàs domàs.

Tad peenahza pawasara tirgus meestinâ. Uz scho tirgu sapluhda laudis gan no tuwakàs, gan tahlakas apkaimes un tas pastahwigi mehdza buht wisai troksznains un dsihws. Sewischki braschi mehdza tad usdsihwot no apkahrtnes sabraukuschee muischneeki un tirgotaji. Tad beeschi ween gadijàs, ka wesela kompanijas schahdu isdsihwotaju isbrauza uz kalnu pee upes un tur dseedaja un dsehra zaureem wakareem. Netruhka ari tahdu apmekletaju, kas nahza weenigi tikai tapehz, lai redsetu skaisto skatu no augstàs kraujas pahr straujo upi

pahrigà turiba bija leelaka, neka tagad.

Tahlak salihdsinadami atrodam, ka tur, kur tagad ir pilsehtas un meesti, tur tahdi bij ari 16. gadusimtenî, un otradi, kur 16. gadusimtenî bija pilsehtas un meesti, tur tahdi pastahw ari tagad waj nu kà pilsehtas un meesti, waj ari kà leelakas un eewehrojamakas wuischas un lanschu nometnes.

No tam redsams, ka pilsehtu un lauschu nometnu weetas daudz nemainàs, bet paleek uz weetas. Par schis parahdibas zehloni buhs aisrahdits turpmak.

Eekschseme.

Peterburga. Newainigi noteesats. 1911. gada pawasarî Peterburgas kara apgabala teesa noteesaja 24. artilerijas brigades kononiru Michailowu Jurazowu uz 11 gadeem katorgâ par waras darbu pastrahdaschanu pee jaunawas Olgas Iwanownas. Noteesatais wairakkahrt is Schlisselburgas katorgas zeetuma suhtija rakstus par sawu newainibu, bet tee palika bez eewehribas, jo nebij nekahdu peerahdijumu. 1913. gada janwarî weens no teesas pagaidu lozekleem Semenowa leibgwardu pulka kapitans Nasimows II. eesneedza galwenajam kara prokuroram raportu ar jauneem peerahdijumeem Jurazowa leetâ. Teesâ isskaidrojàs, ka waras darbu pastrahdaschana bij notikusi pus 1 deenâ, bet taisni pulksten 12 deenâ Jurazows bij sawâ baterijâ ehdis pusdeenu. Olgai Iwanownai tika rahdîti ap 700 saldati, bet wina par wainigo bij usskatijusi Jurazowu. No tàs weetas, kur Jurazows ehdis pusdeenu, lihdz noseeguma weetai tika usdots 2—3 werstes leels atstatums, kuru war noeet jeb nostreet pusstundas laikâ. Bet nu tika konstatets, ka no Jurazowa lihdz noseeguma weetai tuwakais zelsch bij apmehram 8 werstes tahlsch gabals, kuru Jurazows pusstundâ nemaz newareja noeet. Beigâs zeetusê Olga Iwanowna apleezinajusi, ka satikusi diwus saldatus, no kureem weens pastrahdajis pee winas waras darbus, bet teesâ isskaidrojàs, ka taî deenâ bij isbehguschi diwi saldati, kuri wehl tagad naw atrasti. Weens no isbehguscheem bijis koti lihdsigs Jurozowam. Kapitana Nasimowa raports nonahza galwenâ kara teesâ tikai scha gada wasarâ, bet 4. julijâ teesa to atstahja bez eewehribas „aiz likumigu eemeslu" truhkuma. Tad tika nodomats noteesatâ wahrdâ padot luhgumu uz Wisaugstako wahrdu, lai noteesato apschehlo, bet no katorgas zeetuma pasinoja, ka noteesatais Jurazows nomiris 4. martâ 1913. g.

Pleskawa. No schejeenes katorgas zeetuma isbehguschi diwi noteesatee, kahdi Pimenows un Ziruka. 246. wersti uz Warschawas dselszela wini eebrukuschi zeka sarga Gawrilowa buhdâ un **noslepkawojuschi ta gimeni**, pawisam 4 zilwekus. Noseedsneeki wehl naw saguhstiti.

Noworadomska. Netahl no Noworadomskas apbrunoti laupitaji usbrukuschi diweem pasascheeru rateem. Pasascheeri atgainadamees schahwuschi. Laupitaji schahwuschi pretim un 7 no teem eewainojuschi. Pehz tam wini pasascheereem nolaupijuschi 6000 rbl. un wehrtsleetas, un aisbehguschi.

Bogoruslana. Sche diwi rekruti eesneeguschi kara klausibas komisijai pasinojumu, ka atsakas no kara deenesta, jo tas esot pret winu usskateem un sirdsapsinu. Abi wini apzeetinati.

Lublina. Jaun-Alekfandrijas aprinkî, Kurowas meestâ aplaupita krahj-aisdewu kase. Nolaupiti 6000 rbl.

Odesa. Koristowkas peestahtnes tuwumâ 8 apbrunoti laupitaji eebrukuschi artelschtschika Kikutschenka dsihwoklî un nolaupijuschi naudu. Uz sazelto trokšni saskrehjuschi Kikutschenka kaimini. Tad laupitaji metuschees behgt. Kikutschenko dsinees teem pakal un weenu ar schahweenu eewainojis. Tad pahrejee metuschees winam wirsû, to gruhti eewainojuschi ar dunzi, panehmuschi sawu eewainoto beedri un aisbehguschi.

Baltija

Wehl par upju krastu ihpaschneekeem drandoschàm breesmam.

Atsiahstijusi schaî leetâ no latweeschu awisem pasneegto rakstu, „Rig. Ztg." issaka domas, ka Baltijas eedsihwotajeem nebuhschot jabaidas, jo prowintschu teesibu 3. dokas 1028. p. nemaz nenosakot „betschewnikam" nekahdu noteiktu platumu, bet tikai pawehlot atstaht upes krastmalâs satiksmei „peenahzigu platumu". Lihdz schim wisâs upmalês atstahtais brihwais platums ari atsihsts par peeteekoschu un tambehl teesnescheem wispirms buhtot japeerahda, ka tas wairs naw peeteekoschs. Bet to peerahdit gan nebuhs eespehjams, jo taisni muhsu deenâs upju satiksmê wairs neprasa tahdu tik platu brihwu krastu.

Pee „Rig. Ztg." eebilduma japeesihmè, ka Daugawpils Ikschkiles kugneezibas distanzes preekschneeka rajonâ, tà tad pa leelakai daļai Baltijas robeschâs, eesneegtas waj nolemts eesneegt jau pahri par 600 suhdsibu. Grihwas rajonâ, Kursemes robeschâs, 18 werstis garâ gabalâ ween eesneegtas 82 suhdsibas, Stukmanu rajonâ pahri par 50 u. t. t. Jekabmeestâ grib noplehst zeetumu, Ikschkilê basnizu u t. t. Tà tad ari Baltijas upju krastu eedsihwotajeem newajaga palikt meerâ.

Lejaszeems. Mahzibas apgabala kreewinaschanas kahre sasneegusi ari Lejaszeemu; meestinâ tika schoruden atwehrta waldibas pirmmahzibas skola. Pehdejâ darbojas trihs skolotaji, kurus, protams, eelika tautskolu inspektors. Jaunàs skolas wajadsiba, kà „Ds. W." raksta, Lejaszeemâ nebij sajuhtama, jo sche darbojas 5-klasu priwatskola un labi nostahdita draudses skola. Talab wisi, kad waldibas pirmmahzibas ehka nodega, domaja, ka waldiba sawu nodomu atliks. Bet tas nenotika. Wina nonomaja jaunas telpas un rudenî, kaut gan ar nosebeschanos, skolâ eesahka darbus. Un netruhkst ari wezaku, kas sawus behrnus suhta jaunajâ skolâ. Tas tambehl, ka tur mahziba skoleneem par brihwu.

Jurgu muischâ nodega 13. oktobra wakarâ schkuhnis ar seenu un ahbolinu 2388 r. wehrtibâ, bet apdroschinats bija tikai par 2058 r. Ihpaschneeks usdod, ka schkuhni kahds tihschi nodedsinajis. P.

Saikaweeschos nupat kahdu nakti nolausts weens un apgahsts otrs telefona drahschu stabs. Nesen preeksch tam ari sche apgahsti diwi telefona stabi un nosagtas drahtis, bet schoreiz drahtis nebij sagtas. P.

Westeenas luteranu kapsehtâ no 25. septembra lihdz 25. oktobrim nolausti krusti Petera Pawahrina, Jahna Melnstrada, Gewas Dsehrwes un Petera un Paulines Leelupu kapeem. No nolausteem krusteem 3 bija akmena un weens tschuguna. P.

Kurseme. Lipigas slimibas Leepajâ un Kursemê. Augustâ Leepajâ saslima ar lipigàm slimibam 93 personas: 13 ar tifu, 5 ar masalam, 57 ar scharlaku, 2 ar difteritu, 8 ar garo kahsu, 2 ar biloni un 4 ar asins sehrgu. Wisâ Kursemê tanî paschâ laikâ saslima 120 personas. Tà tad Leepajâ augusta mehnesî saslima weens zilweks no katreem 1000 eedsihwotajeem. Turpretim, pahrejâ Kursemê saslima tikai weens no katreem 25,000 eedsihwotajeem.

Ahrsemes.

Wahzija. Wahzijas apdroschinaschanas beedribas un Libekas koku tirgotaju firmas issolijuschas 40,500 marku par Libekas koku noliktawu bedsinataju usrahdischanu.

Franzija. Kino-teatri eerihkoti uz dascheem — frantschu kara kugeem, lai kugu laudim sagahdatu patihkamu un leetderigu laika tawekli. Panahkumi esot koti teizami, jo matroschi tagad labak paleekot uz kugeem, nekà ejot malâ, ispreezes meklet. Ari kà audsinaschanas lihdzeklis jaunais usnehmums israhdijees par derigu. Matroschi, kuri kà nebuht bija noseeguschees, tika uz weenu waj wairak deenàm isslehgti no teatra israhdem, un no scha soda wini bihstas wairak, nekà no aresta pee uhdens un maises.

Indija. Tautas bibliotekas. Maz wehl buhs sinams, ka starp semem, kuras zenschas tautas isglihtibu weizinat zaur atklahtàm bibliotekam, pirmo weetu eenem Indijas eedsimto walstina — Baroda, kura atrodas Indijas seemeros. — Barodas galwas pilsehtâ, kurâ atrodas waldneeka — gaikwara sehdeklis, eerihkota skaistakà un bagatakà biblioteka wisâ Indijâ. No schis bibliotekas issuhta masakus grahmatu krahjumus pa wisu walsti, katrâ sahdschâ, kur tos pehz trim mehneschem atmaina. Katra sahdscha, kura preeksch weetejas bibliotekas ikgadus maksà 20 rbl., dabun no walsts kases tikpat daudz klaht. Schobrihd Barodas walstî ir 275 atklahtas bibliotekas, kuràm kopâ ir 156,000 sehjumu. Pehdejos trijos gados lasitaju skaits wairojees tschetrkahrt.

Riga.

Latweeschu Isglihtibas Beedribas isloejums.

Riga beidzamos gados spehji attihstas par leelpilsehtu. Straujai pilsehtas peeaugschanai ir ari

---

un meestinu lihdz ar ta tumscho meschu eeslehgto apkahrtni.

Tà tagad Nina wairs nebij weena weenigà kalna apmekletaja, bet winu tur beeschi ween ziti trauzeja.

Tomehr sweschee winai nemehginaja tuwotees. Ninas klusâ, bet zeenigà isturešchanàs katru no tam attureja.

Isnehmums bij weenigi tikai ar kahdu weetejo muischneeku, knaju Bulazku, pehz dsimumu poli, leelu usdsihwotaju, bet retu bagatneeku. Winsch taisni mekleja gadijumu, tuwotees Ninai.

Kahdu wakaru, kad Nina atkal bij uskahpusi kalnâ, apakschâ pee ta apmetàs wesela sabeedriba jauneeschu un sahka braschi un trokschnaini usdsihwot.

Peepeschi Nina isdsirda aiz sewim sokus. Wina atskatijàs un eeraudsija tuwojamees kahdu jaunu wihreeti, wehl deesgan skaistu, bet tomehr jau ar stipri ween nodsihwotu seju.

Tas bij Bulazkis.

Pazehlis zepuri, winsch peeklahjigi sweizinaja Ninu.

Ta auksti atbildeja uz wina sweizeenu.

— Mani beedri, — Bulazkis teiza: — Lejà bij sahkuschi par daudz stipri trokschnot. Tas, droschi ween, juhs trauzè. Tapehz es wineem pawehleju apklust, bet pats atnahzu pee jums atwainotees.

— Scho kalnu ir teesiba katram apmeklet, — Nina salti atbildeja: — Ja wajadzès, es pati pratischu par sewi atbildet. Juhsu aisgahdneezibu nemaz neesmu luhgusi.

Un wina gribeja aiseet, bet Bulazkis tai aisstahjàs zeklâ.

— Loti schehl — winsch teiza: — Gribeju juhs tikai aissargat no trokschnotajeem, bet nu isnahk, ka es pats juhs esmu trauzejis. Atwainojat un peedodat.

— Naw ko atwainotees.

Nina atkal gribeja dotees projam, bet Bulazkis, pazehlis peeklahjigi zepuri, teiza:

— Negribetos, ka juhs mantojat nelahgu eespaidu no manas usbahsibas. Atkaujat man stahditees preekschâ.

— Tas naw nemaz wajadsigs, — Nina bruszin apmulsusi teiza.

Bet neraugotees uz to, Bulazkis tomehr pateiza sawu wahrdu, un tà preekschâ stahdischanàs bij notikusi.

Pehz tam Bulazkis wehl reiz atwainojàs un tad aisgahja.

Nina palika weena.

Bet nepagahja ne pus stunda, kad atkal eeradàs kahds zilweks. Tikai scho wina bij nepazeetigi gaidijusi.

Ta bij Irene Rasi.

Pamanijusi winu nahkam, Nina pagahja tai daschus sokus pretim.

— Un tu, kundsit, atkal sche! — Irene pahrmetoschi teiza.

— Gaidiju juhs...

— Mani?...

— Ja... Gribeju jums ko teikt... Toreiz nepaguwu... Es sinu, kas juhs esat.

Irene zeeschi usluhkoja Ninu.

— Irene Rasi...

— Ja! — Irene klusi atbildeja, turpinadama Ninu zeeschi usluhkot, kà ko atzeredamàs.

— Sinat, — wina teiza: — Man schkeet, kundsit, ka es juhs kur esmu jau redsejusi... Tikai newaru atzeretees. Un brihnums màn ari par to, ka juhs sinat manu wahrdu.

— Juhs pati to pagahjuscho reizi man pateizàt. Juhs minejat par namu, kursch bij stahwejis sche uz kalna. Tas bijis juhsu nams?

— Ja... Ak, tagad saprotu!

Un Irenes seja noskaidrojàs.

— Tà tad es dsirdejusi...

— Nè, ne dsirdejusi, bet pati to isprotu... Usklausatees...

Un wina strauji satwehra Ireni aiz rokas.

— Es gribu luhgt... Pastahstat man... Es no tahleenes atbrauzu schurp...

Nina bij tà ustraukta, ka tikko spehja parunat.

— Ja tà, — Irene laipni un lihdzjuhtigi atbildeja: — Teikschu tew wisu, ko sinaschu.

— Diwus gadus atpakal, — Nina eesahka: — Sche, schinî weetâ notika nelaime...

— Nu...

— Juhs tatschu to atzeratees?...

— Pasakat ko tuwaku. Daudz kas jau sche ir notizis..

— Jums redsot ta notikusi... Un tahda, kahdas otras tai lihdzigas naw bijis. Tapehz jums wajag to atzeretees...

— Ak!...

Un Irene peepeschi nobahla.

— Tu jautà par to zilweku, kas metàs no kraujas lejà?

— Ja..

— Wina wahrds?...

— Augusts Wanags...

Azumirkli eestahjàs klusums. Abas seeweetes weena otru zeeschi usluhkoja.

— Tu esi wina seewa! — Irene peepeschi teiza.

— Ja...

— Waj pehz tam par winu neko neesi dsirdejusi?

— Nè... Es dsihwoju tahlu no schejeenes... Laikrakstus ari nelasiju... Tad sastapu zilweku, kursch toreiz ari bijis sche un wisu pats redsejis. Winsch man pastahstija par wina nahwi.

— Par wina nahwi?

— Ja...

— Un sche tu neweenam neko neesi par to jautajusi?

— Nè, neweenam... Wina wahrds tatschu ir tik breesmigs!...

(Turpmak wehl).

sawas ehnas puses, sewischki kas atteezas uf kulturu un labeerihzibu weizinoschu eekahrtu truhkumu. Katra labi domajoscha pilsona peenahkums ir, gahdat par kulturas lihmena pazelschanu eedsihwotaju masâs, kas tikai war nahkt par labu wisai sabeedribai.

Latweeschu Isglihtibas Beedriba, schinî wirseenâ strahdadama, atwer un ustur skolas wisnomalakâs pilsehtas dakâs, ustur lasitawu, sarihko wispahrberigus preekschlasijumus un sawâ wasaras kolonijâ audsina simteem behrnu, tahdejadi glahbjot tos no leelpilsehtas eelas postoschâ eespaida.

Lai Beedriba sawu darbibu waretu ussahktâ garâ turpinat, wajadsigi jo plaschi lihdsekli, tadehl Isglihtibas Beedriba ar Widsemes gubernatora atkauju sarihko 16., 17. un 18. nowembrî 1913. g. islosejumu Leelâs Gildes sahlê.

Eewehrojot to, ka Latw. Isglihtibas Beedribas darbiba weizina wisas pilsehtas labklahjibu, atteezigâs Beedribas Beedrenu Komiteja stipri zer, ka wisi isglihtibas draugi un weizinataji laipnâ kahrtâ pabalstis mineto islosejumu.

Dahwinajumus (naudâ waj preekschmetos) ar pateizibu peenem sekoschee Latw. Isglihtibas Beedribas Beedrenu Komitejas lozekli: L. Barona kdse, Suworowa eelâ Nr. 25, ds. 5, M. Ahbela kdse, Elisabetes eelâ Nr. 29, ds. 1, M. Akermana kdse, Eelejas eelâ Nr. 7, ds. 1, Dr. K. Behrsina kgs, Aleksandra eelâ Nr. 35.

Latweeschu Isglihtibas Beedribas Beedrenu Komiteja.

Jauno kugu buhwetawu, par kuru jau agrak sinots, Bekera un beedru firma Leepajâ, sahkschot zelt jau nahkoschu pawasari Bolderajâ starp Daugawu un Hapaka grahwi, kur wajadsigais semes gabals jau nopirkts. Tur ari stipri padsilinaschot tâ Daugawu, kâ Hapaka grahwi. Langes un dehla kugu buhwetawu, kuru schi firma nopirka, pahrweetoschot ar laiku uf Bolderaju un wezajâ weetâ atstahschot ja daudz tikai neleelu, masaku kugu islaboschanas darbnizu. p.

Usdsihwes sekas. Tikai gadus 16 wezais Karlis Grabinsch no Raudenes eelas Nr. 36 usdsihwojis sestdeenas nakti alus pahrdotawâ tajâ paschâ eelâ Nr. 16 tik leelisti, ka notehrejis wihnâ, alû u. t. t. ap 19 rbl., kad kahdas jaunawas dehl winam iszehlusês kilda, kurâ winsch sadurstits ar kahdeem 17 nascha duhreeneem, sadausits ar swinenizu un saspahrdits ar kahjam koti bihstami. Tapat klahjees jauneklim Osipam Adamonam Grodnas eelâ Nr. 7 ballê. Ac dselsi un ziteem zeeteem preekschmeteem winam pahrsista galwa wairakâs weetâs un weetweetam koti gruhti eewainots kermenis. Abus jaunos usdsihwotajus gan aisweda uf pilsehtas slimnizu, bet winu dsihwiba atrodotees nopeetnâs breesmâs. p.

Jaunu leischu awisi „Wilnis" isdos Rigâ leischu strahdneeki. Numurs maksâs 3 kap., un awise isnahks reisi nedelâ.

Besgodigs lihgawainis. Gadus 32 wezâ Melanija M., Tscheekurkalna VII. stigâ Nr. 5, pastaigajusês 28. oktobrî pa Tscheekurkalnu ar sawu lihgawaini Jesimu un winu starpâ iszehlusês domu starpiba. Jesims tâ sadusmojees, ka sadubris ar nasi sawai lihgawai labo roku un 2 weetâs muguru un aisbehdsis. M. aiswesta uf pilsehtas slimnizu. p.

Usbrukumi Antonam Judewitscham no Bruneneeku eelas Nr. 75 nakti uf 29. oktobri turpat Bruneneeku eelâ wairak jaunekli saduhruschi diwâs weetâs muguru. — Lubanas un Maskawas eelu stuhrî nesinams laundars bes eemesla saduhris 27. oktobrî 34 gabus wezo Jahni Schnori un sadausijis winam galwu. Winsch atrasts tur bes samanas. p.

Tirdsneeziba.

Lopbariba maksâ Karla tirgû: ahbolinsch un timotinsch 500—600, seens 450—550 kap. birkawâ, bet salmus nemas nepeeweds.

Pee zentralâs pretschu stazijas maksâ: ahbolinsch un timotinsch 600—650, seens 500—600 un garkuhlu salmi 400—425 kap. birkaws. p.

Dahrsaun saknaugu zenas mas grosijuschâs. Maksâ: kartupeli 100—130, greeschni 90—140, burkani 90—120 un swikli 120—200 kap. puhrs, galwinu kahposti 25—35 kap. puds.

Siwju tirgus apmeerinoschi apgahdats un zenas naw grosijuschâs. Schahwetu rengu zenas tomehr zehluschâs, un malsâ pehz leeluma 200—600 kap. tuhkstots.

Jelgawa

Adolfa Allunana Peeminekla Komitejas luhgums.

24. oktobrî sch. g. noturetâ sehdê komiteja nokahrtoja rehkinus un konstateja, ka Komitejas usdewumâ no skulptora B. Dsena isgatawotais peeminekklis maksâ:

	1272 rub. 56 kap.
Kapa weeta un daschi sihkaki isdewumi	81 „ 20 „
Pawisam	1358 rub. 76 kap.

Lihds schim no eenahkuschâm sumam pawisam segti 1050 rubku, tâ ka **truhkst wehl 303 rubl. 76 kap.**, lai segtu wisus isdewumus par uszelto peeminekli. Bet zik sinams, daschâm beedribam wehl glabajas Allunana fondam neeemaksatas sumas peeminekla zelschanai, daschas beedribas wehl nodomajuschas sarihkot schim noluhkam kahdus isrihkojumus. Tamdehl peeminekla komiteja laipni luhds, leetas nokahrtoschanas labad, priwatpersonas un beedribas, sawus seedojumus schim noluhkam eemaksat (waj pa pastu peesuhtit) pehz eespehjas drihsumâ IV. Rigas Sawstarpigai Kreditbeedribai (Aleksandra eelâ Nr. 2) „Allunana fondam" un turpat adreset ari tos seedojumus, kas wehl eenahktu no isrihkojumeem. Par wisâm eenahkuschâm sumam tiks pee norehkinaschanâs kwitets laikrakstos, tapat wisas sumas, kas pehz augschejâ rehkina nokahrtoschanas paliktos pahri, Komiteja eemaksâs Latweeschu Skatuwes Darbineeku Beedribai Allunana stipendijas nodibinaschanai. Eewehrojot augschejos apstahkllus, Komiteja sagaida, ka muhsu mahkslas draugi un beedribas nahks Komitejai palihgâ, eesahkto darbu ari godam paweikt, jo kâ no skaitleem redsams, Komitejas rihzibâ lihds schim esoschee lihdsekli bijuschi wisai aprobeschoti.

Peeminekla Komiteja.

Rigâ, 26. oktobrî, 1913.

NB. Leetas labâ laikrakstus laipni luhdsam augschejo sinu pahrdrukat.

Starptautiskâs walodas beedriba „DEFIRS" sahks ar 7. nowembri, pulksten 1/29 wakarâ Laukstaimneezibas skolas telpâs, Katoku eelâ Nr. 44, III. stahwâ Nr. 5, sawus IDO walodas kursus. Peeteikschanâs minetâs telpâs otrdeenâs, peektdeenâs un sestdeenâs wakaros no pulkst. 8—10. Zerams, ka interesenti scho isdewibu ismantos jo plaschi, jo par starptautiskâs walodas leetderigumu muhsu deenâs wairs newar buht schaubu, ta ir weena no deenas leelajâm prasibam.

Semsarits.

Grahmatu plaukts.

Ihstais Tehwijas Kalendars 1914. gadam. Derigs Widsemê un Kursemê. Apgahdajis Aug. Lahzis, grahmatu tirgotajs Rigâ, Awotu eelâ Nr. 16a. — Telefons 30-88. — Feletonâ Tehrzeescha stahsts is lauzineeku dsihwes: „Dserschanas nodokli." — Stahstâ tehlots dserschanas posts, kas pehdejos gados pateescham Latwijâ stipri peenehmees un nodara daudz launa. Pretim tam stahdita atturibneeka dsihwe, rahdits kâ atturibneeks teek uf preekschu gan turibâ, gan wisâ dsihwê, kâ walineeks teek zaur taupibu pee sawa semes stuhrischa. Un tas ir eespehjams katram, saka autors, ja tikai tas nemalsâ leelos kroga nodoklus. Stahstinsch lasams ar interesi un peemehrots kalendaru lasitajeem. Lai tee lasa to un nemas no ta mahzibu. —n—

Ihstais Widsemes Kalendars 1914. gadam. Apgahdajis Aug. Lahzis, grahmatu tirgotajs Rigâ, Awotu eelâ Nr. 16a. — Telefons Nr. 30-88. — Maksâ 10 kap. — Feletonâ eeweetots muhsu pasihstamâ raksineeka un tautas dsihwes tehlotaja Ramanu Aleksandra nostahsts no Widsemes dsihwes: „Puschelneeki." Stahstâ tehlota muhsu semneeku dsihwe, rahdita teeschi tahda, kahda ta ir. Redsams, raksineeks tuwu pasihst lauzineeku dsihwi un prot ar mihlestibu un sirsnibu tehlot, kapehz ari stahsts lasas ar interesi. —n—

Sihkumi.

Saschuhta sirds. Ausburgâ kahds sehns newilschus eeschahwis sew sirdî. Ahrsteem tomehr isdewees winu isglahbt: tee ahtri isdarijuschi operaziju, saschuwuschi saschauto sirdi. Pehz trim mehnescheem sehns jau bijis pilnigi spirgts un wesels, un warejis atstaht slimnizu. —n.—

Pats augstakais nams Amerikâ tagad ir Nujorkâ. Winsch peeder bagatneekam Wulwortam. Ta augstums ir 750 pehdas. Bet drihs ween turpat zels wehl kahdu zitu namu, kursch buhs wehl augstaks par pirmo, proti weselas 901 pehdu un sastahwês no 33 stahweem. —n.—

Katram pa kapeikai. Odesâ pret kahdu Feserkornu eesneegtas prasibas suhdsibas par 1826 rbl. Minetâ suma ari peespreesta par labu ta parahdneekeem. Aprakstita Feserkorna manta, ispahrdota un eenemti 9 rbl. 21 kap. Teesu isdewumu bijis 9 rbl. 17 kap. Parahdu prasitaju bijis pawisam skaitâ 4. Starp scheem nu tad ari meerteesnesis lihdsigi isdalijis no Feserkorna peedsihtâs 4 kapeikas, — katram pa 1 kapeikai. —n—

30 behrnu tehws. No Brisenas, Pruhsijâ, sino: Schejeenes pasta eerehdna Schmita seewai peedsima puisens. Tas schim gimenes tehwam jau trihs desmitais behrns.

Telegramas.

29. oktobrî (11. now.).

Schihds Mendelis Beilis attaisnots.

Prahwa par kristito puisena Andreja Juschtschinska breesmigo noslepkawoschanu beidsot ir galâ. Apsuhdsetais schihds Mendelis Beilis attaisnots. Swehrinateem teesa bij usstahdijusi schahdu jautajumu:

Waj apsuhdsetais, Kijewas gubernas Wasilkowas pilsehtas maspilsonis Mendelis Beilis, 39 g. w., wainigs, ka pehz eepreekscheja aprehkina, sasinajees ar zitâm personam, kuras ismekleschanâ naw atrastas, nodomajis aisreligiskeem motiweem nogalinat sehnu Andreju Juschtschinsku, 13 gadus wezu, ka 12. martâ 1911. g., Kijewâ, Lukjanowkâ, uf Werchneudinskas eelas, keegelu fabrikâ, kura peeder schihdu kirurgiskai slimnizai un atrodas tirgotaja Marka Saizewa pahrsinâ, winsch, apsuhdsetais, sawa nodoma ispildischanai sagrahbis tur bijuscho Juschtschinsku un eewilzis winu weenâ no fabrikas telpam, kur pehz tam nesinamâs personas, ar kuràm Beilis bij eepreeksch sasinajees Juschtschinska nonahweschanâ, ar Beila sinu un peekrischanu, aissperduschas Juschtschinskam muti, isdarija tam ar duramu eerozi galwas wirspusê, pakauscha un deninu apgabalos, kâ ari kaklâ, eewainojumus, kas radija stipru asinu pluhdumu no wairakeem asinstraukeem, un pehz tam, kad Juschtschinskam notezeja asinis 5 glahschu apmehrâ, winam no jauna isdariti ar tahdu pat eerozi eewainojumi kermena widuzî, aknu, neeru un sirds apgabalâ, pee kam schinî pehdejâ isdariti pehdejee eewainojumi, tâ ka schee eewainojumi daschadâs kermenâ weetâs, kuru pawisam bij 47, issauza mozoschas sahpes un bij par eemeslu gandrihs pilnigam asinu nopluhdumam un Juschtschinska nahwei."

Grusenbergs eebilst, ka nolasitâ jautajuma redakzija nesaeetas ar likuma prasijumeem un senata praktiku. Samisłowskis aisrahda, ka buhtu wehlams atdalit jautajumu par paschu slepkawibas faktu. Teesa aiseet uf apspreeschanos.

Pehz apspreeschanâs nolemj swehrinateem peesehdetajeem zelt preekschâ 2 jautajumus: 1) Waj ir peerahdits, ka agrak minetajâ laikâ un weetâ Juschtschinskim agrak minetajâ weidâ isdariti 47 eewainojumi, kuri issaukuschi pilnigu asinu nopluhdumu is wina kermena un ta nahwi. 2) Ja notikums, kursch pirmâ jautajumâ aprakstits, ir peerahdits, waj tad ir wainigs Mendelis Beilis, Wasilkowas pilsehtas maspilsonis u. t t. (skat. pirmak usstahditâ jautajuma tekstu) Pehz ihsâm debatem teesa apstiprina nolasitos jautajumus.

Tahlakâs telegramas wehsta:

Plkst. 4 un 12 min. swehrinatee peesehdetaji aiseet uf apspreeschanos.

Swehrinato lehmums.

Kijewa. Pulksten 5 un 45 min. pehz pusdeenas. Swehrinato peesehdetaju atbilde uf pirmo jautajumu skan:

„Ja, ir peerahdits".

Atbilde uf otro jautajumu skan:

Beilis naw wainigs.

Pehz tam teesa pasludinajusi, ka Beilis brihws un sehde slehgta.

Dsihwas prezes tirgotaju kongress apzeetinats schinîs deenâs Warschawâ. Pehz tam, kad Argentinas waldiba spehrusi stingrus sokus pret scheem tirgotajeem, tee sapluhduschi Warschawâ. Pehz tam polizijai kahdu deenu sinots, ka patlaban noteek kahdâ kafejnizâ scho negehlu kongress. Nams eelenkts un wiss kongress apzeetinats, pawisam 91 zilweks, galwenâ kahrtâ schihdi.

Peterburga. Walsts padomes sehdes atklahs 1. nowembrî.

Kischinewa. Pehdejâ nedelâ Ismailowas aprinkî atsihmeti 8 jauni saslimschanas gadijumi ar koleru.

Tokija. Jokosukâ notika Japanas eskadrem parade keisara klahtbuhtnê.

— No Turzijas pahrbraukuschais japanu apakschpalkawneeks Muraoko leezina, ka turki isturotees koti simpatiski pret japaneem.

Zabern-Elsasa. Kahjneeku pulka kasarmês leitenants Forsners teiza kahdam rekrutam, ka winu **nesodis, ja tas nokaus kahdu elsaseeti,** bet gan winsch tam ismaksâs wehl 10 markas. Kahds apakschofizeers uf to peebilda, ka winsch no sawas puses peeleek wehl 3 markas. Kad schi sina isplatijâs pa pilsehtu, wakarâ pee ofizeeru kluba sapulzejâs 400 zilweki un sarihkoja demonstraziju. Tikai apbrunotu saldatu pawadibâ wainigajam leitenantam isdewâs aistikt mahjâs. Pehz tam tuhkstoscheem leels lauschu bars eelenza leitenanta namu un prasija, lai winu isdod. Polizija ar schandarmeriju nespehja nemeerneekus apmeerinat. Atsauza ugunsdsehsejus, bet tee leedsâs laist demonstranteem uhdeni wirsû. Beidsot demonstranti pahrgreesa schluhtenes. Tad issauza rotu saldatu un demonstranti tapa isklihdinati. Augschâ mineto apakschofizeeri kaudis tomehr notwehra un neganti peekawa. Saldatus un ofizeerus wisur uf eelam eedsihwotaji wisadi apwaino un aisskar.

Atbildigais redaktors: **R. Purinsch.**
Isdeweja: **Sabeedriba „Latweeschu Awises."**

Sirsnigu pateizibu

issakam Jelgawas Sw. Annas basnizas kora dsiedatajeem, wiseem labwehleem un draugeem, kas peedalijàs 25. oktobri pee

Jekaba Anstrata

iswadischanas uf pehdejo dusu.

Peederigee.

Kapehz pahrmaksat?

Kas wehlas kreetnu pulksteni, lai nem no mums. Muhsu preekschlikums naw tikai reklama.

1. Kungu pulksteńs, weenkahrscha kapsele, angku tehrauda, enkura gahjeens uf akmeneem, uswelkams par 36 stund., labakà sorte — **1** r. **95** k. 2) Tas pats ar dubultàm kapselem **2** r. **95** k. 3) Kungu pulksteńs, ween. kapsele „Boner“, sila tehrauda, plakans, elegants, labakà — **2** rub. **50** kap. 4) Kungu pulksteńs, amerikanu selta, skaistu „Сецессія“ wahka musturi, neatschkirams no ihsta selta — **3** rub. **25** k. 5) Tas pats, dubultàm kapselem, „Сецессія“ musturi — **4** rub. 6) **Jaunu dahmam**, braslets ar pulksteni, amerikas selta „Double“. katrai rokai peemehrots — **3** rub. **50** kap. Katram pulksteńim peelikta eleganta kehde, breloks, mazinsch un galwoschana uf 4 gadeem. Peesuhtischana pehz pasta takses. Issuhta uf pehzmaksu un bes eemaksas.

Adrese: Часов. фир. „Профитъ“, Варшава, Твердая 13—41.

Ja nepatihk, dodam naudu atpakal.

plahksters

SALWATOR

pats labakais lihdsehklis preeksch wahrschazu isnihzinaschanas,

W. Borowska

apteekas, Warschawà.

Peeprasseet wisur. 42114

Dimantus glahschu greeschanai.

Stiklu noliktawa

M. Brauer, ihpaschnecks J. Libmans,

Jelgawà, Katolu eelà Nr. 27,

peedahwà

logu ruhtis, kà ari **krahsainas, raibas, katedral-, mat-, rilletas** un **speegeku glahses.**

Moderni bilschu rahmju noliktawa.

Eerahmetas un neeerahm. mahkslas bildes.

Seltischanas, bilschu eerahmeschanas un spogulu apsudraboschanas **darbniza.**

Usnemos buhwes un mahkslas eeglahsejumus.

Dimantus glahschu greeschanai.

Nektars Waldschlöschena Merzens.

Apawu isgatawoschanas darbniza un pahrdotawa

K. Ginter,

Jelgawà, Lehjeju eelà Nr. 2,

peedahwà no krahjuma **wisadus kungu, dahmu un behrnu sahbakus,** pascha darbniza isgatawotus pehz jaunakeem paraugeem.

Bez tam peedahwaju **uhdens sahbakus, no sewischki isturiga uhdeni zauri nelaidoscha materiala.** Apstelleejumi un islabojumi **teek wisodrihsakà laikà pagatawoti.**

Par isturigu un glihtu darbu galwoju

Lehtas zenas! — Lehtas zenas!

NB. Mahzekli war peeteiktees.

Katolu eelà 18., jaunajà namà.

Moderni dahmu rudens un seemas mehteli. Kungu rudens un wateti mehteli, watetas schaketes, bikses, uswalki wisadàs krahsàs un leelumos, tikai no labas drehbes un pirmklasiga darba, labi peegulosch fasona.

Katru nedelu peenahk jauni suhtijumi.

Jaunatwehrtà magasina

Sch. Hirschmans,

Katolu eelà 18, jaunajà namà.

Sarkanà ahboliņa

un

bastarda sehklas

pehrk par augstakàm zenam

Latweeschu Lauks. Ekonomiskà Sabeedriba,

Jelgawà, Katolu eelà Nr. 46.

NB. Luhdsam neeelaistees ar daschadajeem mehklereem, kuri neween uf laukeem, bet pat ap muhsu weikala eeeju loschnadami, usdodas par Ekonom. Sabeedribas sehklu uspirzejeem un tà maldina lehtizigus laukfaimneekus. Sehklu paraugus luhdsam nodot mums teeschi un **ne** zaur Mosus dehleem.

Kinomechaniķu Kursi

Rigà, Karlines eelà 17, dz. 25, otrà eeeja un Annas eelas.

Kursos sagatawo Kino-teatru waditajus, bilschu demonstratorus, naftas motoru waditajus un elektrotechnikus. Atsewischka kursa ilgums 2—3 mehn. Skatotees pehz kursa apmekletaja spehjam un isglihtibas.

Mahziba noteek pa deenu un wakaros no 7—10.

Prospekts uf peeprasijumu pret 7 kap. marku.

Jaunus kursu apmekletajus peenem darbdeenàs no 9—11 un no 6—8 w. Swehtdeenàs no 10—12 deenà.

Jelgawas Laukfaimn. Beedribas

Mehnescha sapulze

7. nowembrî sch. g., pulksten **1** pehz pusdeenas.

Deenas kahrtiba:

1. Par sihksaimneezibu eerihkoschanu pee Behrsmuischas ismehginajumu saimneezibas.
2. Daschadi sinojumi un pahrspreedumi.

Preekschneeziba.

Muischa isrentejama

Kaunas gubernà, 120 desetinas aramas semes un plawu, pee Dubisas upes, 10 werstes no Nemanas upes un twaikonu peestahtnes. Pehz 4 gadeem atdos uf renti ta pascha ihpaschneeka otru muischu, turpat blakus. Tuwakas sinas: г. Ковно, Пушкинская улица 30, В. Когновицкому. (Luhdsam rakstit pa kreewisku.)

Krahsojeet mahjàs

tikai ar ihstàm

Heitmanna krahsàm

Aissargu marka:

Labsas galwa swaigsnê.

Dabujamas apteeku preeschu weikalôs.

Jelgawas Kommerzbankas Walde zaur scho issludina **par sudusch**u Jelgawas Lauks. Beedribas Krahsch. un Aisdoschanas Sabeedribas

noguldsjuma sihmi

no 24. janw. 1907. g. sem № 11462 par 500 r. un ka pehz 3 mehn. winas weetà, ja ta netiktu atrasta, isdos weenigi derigu duplikatu.

Teek pahrdota

lehti atslehdsneeku un kaleju darbniza, labà sastahwà. Peeprasama Jelgawà, **Pasta eelà Nr. 19,** pee **J. Kruhmkalna.**

A. N. Bogdanowa

tabakas fabrikas noliktawa

Jelgawà, Pasta eelà Nr. 4

eeteiz wislabakàs

papirosu tschaulites (hilses)

is pascha auto-mech. fabrikas sem nosaukuma

„Gotthard“,

starp tàm: koka kastitês pa 250 gabalu, kà ari **Berlines** 100 gab. ar labu mundstiki katrà kastitê un „Garskija“ ar glihtu walsts ehrgli.

Smarschiga tabaka: **Halis** 1/4 mahrz. 46 kap., 1/8 mahrz. 23 kap. **Gosina** spezialtabaka: „Type. Звѣзда“ nepahrspehjama labuma. Papirosi wisas wairaf peeprasitàs sortes par lehtàm zenam.

NB. Atkalpahrdewejeem wislabakà eepirkschanas weeta.

Tabaka 3. sorte jau no 70 kap. mahrzina un **zigorus** no 7 rbl. 80 kap. no 1000 sahkot.

Jelgawas Latw. Beedriba.

30. oktobri sch. g.

Pilnas pusdeenas:

Maskreewu bortschtschi supa.
Rupjas maises supa.
Schtoweetas sehnes ar kartupeleem.
Peterburgas klopsis.
Tela zepetis ar gurki.
Wihna schilê.

Ekon. **Rollmanis**

J. Geldera

grahmatu, rakstamu leetu pahrd. un grahm. leetuwe.

Jelgawà, Leelaja eelà 53, telefons 644.

Dseesmu grahmatas glihtas un weenkahrschas sehjumos.

Skolu grahmatas un wisi skolu peederumi, pirmà labuma.

Peesihmju grahmatinas un kalendari. Eeswehtischanas, dsimumdeenas un wahrda deenas kartes. — Naudas maki, portmonejas un kabatas naschi.

Grahmatu seeschanas darbus isdara glihti un par mehrenàm zenam.

Naftas Sabeedr. „Masut“

Jelgawà

peedahwà **petroleumu, benzinu, maschinu** un **zilindru ellu. Motoru naftu** un wisus zitus naftas produktus.

Kantoris un noliktawa

Schagares schosejà 33. Telef. 903.

Kà to dara

Realsmirsteet apwaizatees. Eesuhteet tikai sawu pareiso adresi (par atbildi 7 k. mar.). Mehs jums peesuhtisim paskaidrojumus, zik weegli juhs wareet pee sewis mahjà strahdajot

50, 100 rbl. un wairak mehnesi nopelnit zaurs g. Sinaschana naw neduht wajadsiga. Tahlums natwno swara. Peedahwajums ir pilnigi pareiss, katram peejams un nekas kopejs ar agenturam.

Tomas H. Wittik Kunau un Ko.

St. Peterburgà, Newsky pr. 40—42. — 8

Отд. Москва, Красн. вор. д. Афремова.

Drukats Grahmats, Ekon. Sab., ar G. Landsberga brukatawê, Jelgawà.